Laskavé slovo na každý den

Petr Weissman

portál

portál

Laskavé slovo na každý den

Petr Weissman

portál

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Weissman, Petr
Laskavé slovo na každý den / Petr Weissman. – Vyd. 1. – Praha : Portál, 2006. – 372 s.
ISBN 80-7367-149-2

17.02 * 159.923.5 * 159.923.5
- životní moudrost
- sebevýchova
- životní harmonie
- pozitivní myšlení
- úvahy
- příběhy
- citáty

17 – Etika. Morální filozofie

© Portál, s.r.o., Praha 2006

ISBN 80-7367-149-2

1. leden

Vše, co je v člověku krásné, je očima neviditelné.

Antoine de Saint-Exupéry

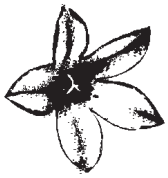

Fotografie v půli 19. století hrozila vytlačit malířství. Do té doby malíři malovali „podle přírody“, snažili se uhlem nebo štětcem zachytit to, co vidí, a obraz nebylo možno přenést jinak než prostřednictvím umění malířovy ruky a jejího tahu po plátně. Obraz, který se zobrazoval na vodní hladině nebo v zrcadle, byl sice „věrný“, ale efemérní a neuchopitelný, protože ho nebylo možno fixovat. Vždy unikal. S vynálezem fotografie se přestalo malovat „realisticky“ a od rozpuštěných kontur impresionistů se dospělo až k abstrakci, která měla mnohem víc společného se zobrazením vnitřního světa malíře než s tím, co umělec viděl před očima.

V moderní době jako bychom ztratili realistický pohled na sebe i svět kolem a už jen bezcílně tápeme ve vlastním nitru, kde chybí pevný bod, pevná půda pod nohama našeho „Já“.

Dnes se zamyslím nad tendencemi a směřováním svého života.

2. leden

Jestliže chceš klidně spát, vezmi si s sebou do postele čisté svědomí.

Walter Benjamin

Po ruské revoluci roku 1917 zuřila po několik let v Rusku občanská válka. Po pusté krajině se tehdy toulal jeden pravoslavný pop a narazil na skupinu bělogvardějců, kteří se chystali zastřelit jednoho bolševika. Bělogvardějský důstojník pozdravil popa tehdy ještě běžným pozdravem: „Otče, požehnej nám!“ Pop odpověděl: „Nemohu žehnat vrahům!“ Vojáků se to tak dotklo, že bolševika na místě propustili.

Po nějaké době volala nějaká žena téhož popa ke svému umírajícímu synovi, aby mu udělil svátosti umírajících. Syn ho poznal a řekl: „Tys mě zachránil a já jsem měl rozkaz zabít každého popa, kterého cestou potkám. Co bys dělal, kdybys to tehdy věděl?“ – „Stejně bych nepožehnal vraždě, protože Bůh má pro nás vždy jen odpuštění. Jeho láska je silnější než smrt.“

Stále znovu usilujme o odpuštění, protože v něm spočívá opravdový pokoj naší duše.

3. leden

„Ach," řekla myš, „svět se den ze dne zužuje. Zprvu byl tak široký, že jsem se bála, běžela jsem dál a byla jsem šťastná, když jsem nakonec vpravo a vlevo v dálce zahlédla zdi, ale ty se tak rychle sbíhají, že už jsem v poslední místnosti, a tam v koutě stojí past, do níž běžím." – „Stačí změnit směr," řekla kočka a sežrala ji.

Franz Kafka

Ten, kdo nikdy neřídil loď, netuší, jak je to těžké. Jakmile pohnete kormidlem doprava, už se musí zase prudce zatočit doleva, protože každé hnutí kormidla výrazně pozmění směr jízdy. Dobrý kormidelník tohle dobře ví a kormidlem točí s velkou rozvahou a s odhadem, takže se nezasvěcenému pozorovateli zdá, že je to vlastně hračka.

Trvalejší změna života je také mistrovský kousek a změna směru nebývá většinou trvalá, nýbrž dočasná. Co to stojí, než se člověk rozhodne zanechat kouření, začít sportovat, opustit milenku a vrátit se k manželce – nejtěžší však je takovou změnu uskutečnit a už při ní zůstat!

Dnes nebudu radikálně měnit nasměrování svého života – ale zkusím se nad ním zamyslet.

4. leden

Ideál je v tobě samém. Překážky k jeho dosažení jsou také v tobě.

Thomas Carlyle

Idealistický pohled na člověka vychází z toho, že člověk má mnohé chyby a nedostatky, ale v zásadě je dobrý a šlechetný. Bible vidí člověka v jádru porušeného, ale schopného obrácení. Člověk jako by byl vlkem, který se má stát beránkem, ale ne tak, že si nasadí masku, ale že se promění ve svém nitru. Tak je jakoby dán směr našeho životního snažení, které nemůže setrvat pouze u levného konstatování, že „člověk je vlastně dobrý". Život je výzvou k naplnění smyslu, který není uzavřen v nás samých, ale v lidech, kteří jsou nám posláni do cesty. Vlk je v této metafoře sólista, který „hraje pro sebe", beránek je ten, který žije s druhými a pro druhé.

Možná jsem se dnes uzavíral před druhými a všechno dělal jen sám pro sebe. Zítra zkusím myslet nejdřív na ty nejbližší, ale také na ty, kterých jsem si už dlouho vůbec nevšiml.

5. leden

Vzácnou moudrost ti dá hlavně dlouhá zkušenost.

Marcus Cato

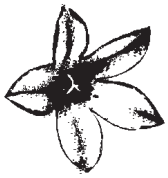

Lidé touží nalézt slovo, šifru, která by shrnula život a byl by v ní obsažen jeho smysl. Jako jakousi mantru vzývají štěstí, pokrok, vědu, blahobyt a volný čas. Všechny tyto efemérní naděje se nakonec projeví jako prázdné, protože neobstojí před zubem času a nakonec se nám v kontextu života rozplynou pod rukama.

Také Bůh nám skrývá svou jedinečnou šifru a cesta k ní je klopotná a plná zákrutů a slepých uliček. Přesto jsou některá z Božích slůvek pravdě mnohem blíž než ta předchozí: láska, odpuštění, služba, pokoj, přátelství, útěcha, smíření. Těchto cílů lze však dosáhnout jen žitím samým, a ne přemýšlením o nich, konáním, a ne mluvením.

Dnes se zkusím zklidnit a nebudu se honit za věcmi, které mě příliš rozptylují od toho, co je podstatné.

6. leden

Nakladatel může být stejně prostředníkem ducha a krásy, jako kuplířem či šaškem nevzdělanosti.

František Borový

Po dlouhém období, kdy číst knihu byl posvátný úkon, objemné volumeny byly vázány do pravé kůže a měly zlatou ořízku a bohatou výpravu, se v 19. a 20. století stalo z většiny knih zboží, které se dnes často prodává vedle prášků na praní, banánů a leštidel na boty. Kniha má ovšem dodnes schopnost přenášet poselství a sílu příběhu, vytrhnout člověka ze zajetého způsobu života, přivést k úvahám, k pláči nebo k ohromné radosti ze života, z krásy slova a síly myšlenky. Stačí jen otevřít tu správnou knížku v tom správném knihkupectví!

Kdy jsem se naposled začetl do nějaké krásné knihy a celou ji přečetl?

7. leden

Váhavě kráčím cestou,
konečky prstů jak slepec po cestě tápám.
A přece mám v očích světla a v prsou je vůle.

Richard Weiner

Optimisté tvrdí, že se díky internetu stalo lidstvo „globální vesnicí“, kde už nejsme vázáni žádnými agenturami a systémovými bariérami, pesimisté mají na internet opačný názor a upozorňují na to, že jde o výhodu privilegovaných zemí, které jsou díky virtuální síti stále bohatší, varují před nekontrolovatelnou výměnou informací globálních teroristů, před zneužíváním pornografie a ztrátou orientace běžných uživatelů sítě sítí. Jsme tedy díky internetu jako lidé o něco bohatší, nebo se stáváme dezorientovanými klikajícími požírači webových normohodin?

Dnes se pokusím strávit na internetu jen tolik času, kolik bude nezbytně potřebné.

8. leden

Jsem pyšný na tyhle nádherné kapesní hodinky. Dědeček mi je prodal na smrtelné posteli.

Woody Allen

Polovinu života na něco čekáme: v čekárně u lékaře, na vlak na nádraží nebo v metru, v autě u semaforů, na uzdravení, jsme-li nemocní, a na povýšení v zaměstnání, jsme-li dost cílevědomí a snaživí. Většinu z toho, na co čekáme, si nelze vynutit. Čas, spokojenost, štěstí, naději, smíření nebo lásku nesmíme vyžadovat, můžeme se za ně však modlit, skromně na ně čekat a způsobem našeho života je připravovat. Rainer Maria Rilke očekávání našeho života charakterizoval takto: „A ty čekáš, čekáš na to jediné, jež by naplnilo tvůj život: na cosi mocného, nesmírného, na procitnutí kamení, hlubinu, která se k tobě přikloní."

Dnes si vychutnám čekání jakéhokoli druhu: na tramvaj, na partnera... a nebudu je považovat za promarněný čas.

9. leden

Dobrý přítel přinese otop, když svět zapadne sněhem.

Čínské přísloví

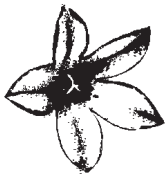

Král Artabon poslal rabimu Jehudovi drahokam a poprosil ho, zda by mu to oplatil a rovněž mu poslal dárek, který by rabimu připadal drahocenný. Rabi mu poslal mezúzu, ručně psaný hebrejský svitek s modlitbou, který bývá upevněn u veřejí dveří. Král se nad tím podivil a zeptal se rabiho: „Jak to, že když jsem ti poslal nádherný drahokam, tys mi to oplatil takovou cetkou?“ Rabi mu odvětil: „Můj a tvůj dar nelze srovnávat, protože ty jsi poslal dárek, který musím bedlivě hlídat, zatímco já jsem ti poslal dar, který bude hlídat tebe.“

Dnes budu přemýšlet o tom, co je mi opravdu drahé a co z toho bych byl ochoten darovat.

10. leden

Láska je klíč od násilí a klíč od tajemství světa.

Francesco Vettori

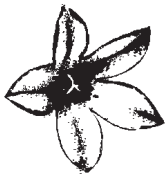

Na citlivou váhu nepokládáme špinavé věci, hlínu nebo odpadky, nýbrž předměty, které mají cenu: perly, zlato nebo diamanty. Hrubá slova, nadávky nebo násilí nelze měřit citlivým metrem a často máme sklon oplácet podle úsloví „na hrubý pytel hrubou záplatu". Hrubost a násilnictví jsou však někdy „voláním o pomoc" člověka, který touží po jemném a laskavém slovu, který se cítí být odstrčeným vyhnancem, jehož si nikdo nevšimne a který už u nikoho nemá šanci. Právě tam je třeba vidět pod povrch a vnímat to, co nám hrubá skořápka druhého člověka chce sdělit.

Jak se chovám ke svým nejbližším? Nejsem k nim hrubší a nelaskavější než k ostatním lidem?

11. leden

Štěstí závisí na nás samotných.

Aristotelés ze Stageiry

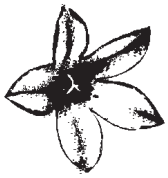

Lidé touží po štěstí, a nalézají zklamání. Směřují k naplnění, a výsledkem je často prázdnota a bezmoc. Slova klam a zklamání spolu úzce souvisejí. Zklamání pochází z toho, že jsme byli „klamáni“ a podvedeni něčím, co se nám původně zdálo krásnější a úžasnější, než tomu bylo ve skutečnosti. „Láska“ na jednu noc, sex, chvilkové potěšení, rychle odeznívající zážitky, kterých se nám dostává při sportu nebo při tanci, to všechno je natolik pomíjivé, že pokud nemáme něco víc, co by přesahovalo nás i pomíjivost okamžiku, musíme být nakonec nutně zklamáni. To „víc“ se může nazývat smysl, zakotvení, Bůh.

Dnes se pokusím udělat sám sobě malou radost a přitom si uvědomím, že je to jenom náznak nějaké větší radosti, která mě přesahuje.

12. leden

Úspěch se shání u platícího publika.

Josef Čapek

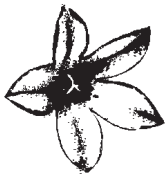

Lidé žijí s falešnou představou, že ke štěstí potřebují uznání, že musí být oblíbení, úspěšní a mocní, bohatí a chytří, že blaženost jejich života spočívá v úctě druhých a v popularitě. Sebemenší hvězdička filmového plátna, showbyznysu nebo prken, která znamenají svět, je v novinách obletována jako královna, všechny zajímá, co si myslí o světě, jak žije, co si obléká a co jí.

Ovšem teprve když se oprostíme od iluze, že naše štěstí závisí na potlesku druhých, můžeme být svobodní pro skutečný život, pro Boží lásku a pro krásný svět kolem nás. Tehdy si také uvědomíme, že nakonec neplatí to, čím jsme se druhým zdáli být, ale to, čím opravdu jsme.

Dnes na sebe pohlédnu do zrcadla a zkusím se na sebe shovívavě usmát s vědomím, že jsem jenom tím, kým skutečně jsem.

13. leden

Všechno lidské pachtění je pro ústa,
duše ukojena není.

Starý zákon, Kazatel 6,7

Výkon a efektivita jsou hlavními motory moderní společnosti a často máme sklon posuzovat druhé podle toho, jak jsou výkonní a kolik toho zmohou na poli práce. Práce se tak může stát jediným smyslem života, kterému podřizujeme všechno ostatní.

Nad vraty německých koncentračních táborů visel nepřehlédnutelný štít s nápisem „Arbeit macht frei – Práce osvobozuje". Výrok svatého Pavla „Kdo nechce pracovat, ať nejí" tak byl zneužit k cynickému heslu, které mělo jen zastřít pravou podstatu toho, oč opravdu šlo: Dřina vede ke smrti, práce, která ztratí půvab a krásu kreativity a jistého druhu zábavy se stane otročinou, nehodnou člověka.

Mám ještě z práce radost, nebo se mi stala nutným zlem, od nějž se snažím za každou cenu utéct?

14. leden

Cílem vědy není otvírat dveře nekonečné moudrosti, nýbrž vytknout meze nekonečnému omylu.

Bertolt Brecht

V poznávání světa je člověk nenasytný. Chtěl by objevovat stále nové zákony, souvislosti světa a vesmíru. Tato žízeň po poznání vedla k ohromnému rozmachu moderní medicíny, biochemie, farmacie, genetiky, ale také humanitních věd, psychologie, kybernetiky a kosmologie. Na druhé straně si s obavou stále více uvědomujeme, že každé vědecké poznání je zneužitelné, že nové technologie posloužily také terorismu, že fanatičtí bojovníci za vlastní pravdu zneužívají mobilních telefonů, internetu a elektrotechniky k zabíjení nevinných lidí.

Albert Einstein tuto lidskou obavu vtělil do prosté věty: „Kdybych byl tušil, jaké budou mít mé objevy důsledky, byl bych zůstal hodinářem."

Kdy jsem se naposled pokoušel zpytovat svědomí a cvičil se tak v největším umění – sebepoznání?

15. leden

Člověk je to, v co věří.

Anton Pavlovič Čechov

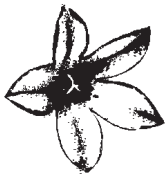

Jeden muž, který zasadil ve svém sadu ořešák, byl zklamaný z nevděku stromu: „Dělal jsem pro něj, co jsem mohl," řekl sousedovi, „denně jsem ho poctivě zaléval, týden co týden jsem ho hnojil, dvakrát ročně jsem ho okopával, na jaře jsem ho ořezával, aby lépe rostl. Ale jemu se nechce, snad nikdy nebude mít ořechy!" Soused mu na to řekl: „A co kdybyste mu dal konečně pokoj!"

Mladému ořešáku trvá víc než deset let, než vydá ovoce – potřebuje tedy především sadařovu trpělivost. A co teprve člověk! Po roce začne říkat první slova a dělá první krůčky, po pěti šesti letech se učí číst, po dvaceti letech se stane dospělým a trvá mu celý život, než se naučí opravdové lásce.

Dnes budu trpělivý, když uvidím nedostatky druhých.

16. leden

Jsou lidé, kteří se i vnitřně odívají, jak to vyžaduje móda.

Bertold Auerbach

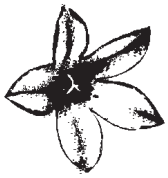

Jedna žába byla přesvědčena o kráse svého těla a pohybu. Vykoukla tedy z tůně a celá nafouknutá pravila: „Ať se vynořím, kde chci, všude se roztáhnou široká kola.“ – „Jó, ty se mi líbíš,“ pravil čáp a sklapl zobák.

Ješitný člověk chce být utvrzován ve svém významu a nemůže se nabažit pochval. A když ho nepochválí jiní, pochválí se sám, protože nesnese ani okamžik bez pochvaly. Svobodný člověk je ovšem osvobozen i od potřeby být chválen a dobře ví, že chválou druhých nestoupne ani o píď jeho skutečná hodnota, kterou má před Bohem i sám před sebou.

Jsem schopen ocenit přednosti druhých, aniž bych se s nimi stále srovnával a chtěl vyniknout?

17. leden

S penězi je to zvláštní. Když už jich má člověk dost, tak je nepotřebuje.

Charlie Chaplin

„Konec světa je tady!“ vykřikla sekretářka a sepjala ruce, „Bože, už je to tady!“ – „Dobrá,“ pravil klidně pan Goldgruber, „vložte tedy, prosím, všechny směnky a cenné papíry do mé aktovky.“

Přístup k hodnotě peněz je v židovství i křesťanství rozporuplný. Ve Starém zákoně se bohatství jednou považuje za Boží požehnání a jeho ztráta za Boží trest, jindy se na mnoha místech pranýřuje honba za majetkem a sociální nespravedlnost. Tato tradice pokračuje i v Novém zákoně. Solidarita v církvi na počátku křesťanství se vysvětluje blízkým očekáváním konce světa. Jakmile se ukázalo, že konec je daleko, přizpůsobilo se křesťanství v hodnocení bohatství okolnímu světu. Pan Goldgruber z anekdoty ovšem hodnotu peněz natolik absolutizoval, že konec světa pro něho představuje jenom zastávku v zaběhnuté činnosti: hrabání peněz.

Jak často denně myslím na peníze?

18. leden

Je zajímavé, že z generace na generaci jsou děti stále horší a rodiče stále lepší, navíc ze stále horších dětí vyrůstají stále lepší rodičové.

Wieslaw Leon Brudziński

Chalíl Džibrán jednou napsal: „Vaše děti nejsou vašimi dětmi. Jsou syny a dcerami touhy života po sobě samém. Procházejí vámi, ale nejsou z vás. A třebaže jste s nimi, přece vám nepatří! Můžete jim dát svou lásku, nikoli však své myšlenky, protože mají své myšlenky. Můžete jejich tělům dát své obydlí, nikoli však své duše, protože jejich duše bydlí v obydlí zítřka, které vy nemůžete navštívit ani ve svých snech.

Můžete se pokoušet být jako ony, ale nepokoušejte se učinit je tím, co jste vy. Život totiž neběží nazpět, ani nezůstává vězet ve včerejšku. Vy jste tětivou luku, z něhož vypustíte své děti jako živé šípy. Velký Lukostřelec vidí cíl na cestě nekonečna a napíná vás svou mocí, aby jeho šípy letěly rychle a daleko.

Nechte Lukostřelce, aby vaším lukem vystřelil k radosti, neboť tak jako on miluje letící šíp, tak také miluje luk, jenž je pevný.“

Dnes budu v druhém člověku vidět dar, kterým nemohu manipulovat.

19. leden

Stojím na kousku pusté země. Nevím, proč mě nezasadili do lepší země. Že bych si to nezasloužil? To nelze říci. Nikde by nevyrostlo bohatší křovisko, než jsem já.

Franz Kafka

Každý jsme se narodili v nějaké vsi nebo městě, v nějaké rodině, nebo alespoň nějaké matce, v nějaké zemi a v nějakém ročním období. Někdo při tom měl relativní štěstí, druhý naopak, ale všichni lidé jsou si způsobem zrození a nevyhnutelností smrti podobní, příbuzní. Nikdo z tohoto společenství není vyloučen a nikdo v něm nemá výsadní postavení. Jsme jedna rodina, a pokud se v ní někdo za některé své příbuzné z lidské rodiny stydí a dělá se někým lepším, po čase stejně zjistí, že se do ní nakonec bude muset chtě nechtě zase vrátit.

Nepovyšuji se nad druhé a nemyslím si o někom, že je něco méně než já?

20. leden

Největší štěstí je, když člověk ví, proč je nešťasten.

Fjodor Michailovič Dostojevskij

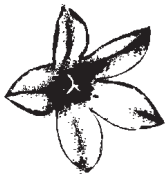

Lev Nikolajevič Tolstoj vypráví příběh o jednom chudém rolníkovi, kterému jakýsi bohatý statkář nabídne, že může dostat tolik půdy, kolik bude chtít, stačí jen, když obejde pozemek od východu do západu slunce, a to jen s jednou podmínkou: že se vrátí přesně na totéž místo, odkud vykročil.

Chudý rolník se vydá klidným krokem obcházet svou novou zem. Po jisté době však podlehne pokušení obejít co největší kus země, zrychlí krok a jeho oči jsou stále hladovější. Obchází vždy větším kruhem a nakonec se rozběhne, až se docela zpotí. Na pokraji sil dospěje navečer k bodu, odkud vyšel, s pocitem, že mu teď patří obrovský kus země. Vyčerpáním se však zhroutí a zemře. Jeho srdce nebylo na tu námahu a hamižnost dost velké, teď mu stačí kousek půdy pro jeho hrob.

Jsem spokojen s tím, co mám, nebo se ohlížím po druhých a chtěl bych toho mít stále víc?

21. leden

Člověk může srdcem milovat, ale jen rozumem být šťasten.

Giordano Bruno

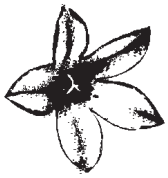

Dov Bér byl mimořádně přísný učenec. Lidé, kteří se k němu přiblížili, se chvěli úctou. Byl velmi uznáván pro svůj nekompromisní a důsledný způsob výuky. Často se postil a odmítal všechny příjemnosti života. Nikdy se nesmál. Nakonec se ze samého odříkání rozstonal. Jelikož mu lékaři neuměli pomoci, přátelé mu radili, aby poprosil o pomoc slavného Baal Šema. Dov Bér však Baal Šema považoval za heretika, protože namísto postu a odříkání hlásal, že smyslem života je radost a štěstí. Nakonec se Dov Bérovi natolik přitížilo, že přece jen Baal Šema požádal, aby přijel. Ten se dostavil v nádherném vlněném kabátě, na hlavě měl drahou kožešinovou čepici. Nemocnému dal Knihu jasu a poprosil, aby z ní nahlas předčítal. Po chvíli Baal Šem nemocného přerušil a pravil: „Něco vám schází." – „A co by to mělo být?" zeptal se chorý muž. – „Duše," řekl Baal Šem, „vaší víře schází duše."

Dnes si všimnu, jestli jsem v prostých úkonech svého života, jako je ranní modlitba, koupel, stravování, pozdrav, nezapomněl na jejich smysl a jestli jsem nepropadl rutině.

22. leden

Život sestává z mnoha malých mincí,
kdo je umí sbírat, má bohatství.

Jean Anouilh

Ačkoli by náš život mohl být plný tajemství, dobrodružství, změn a mohl by směřovat vždy k něčemu novému, krásnému a velkému, žije většina lidí, jako by život byl něčím obnošeným a rutinním. Všední dny jsou pro mnohé lidi podobné jako vejce vejci: šedivé, běžné, ploché, nudné, plné stresů, bez čehokoli zvláštního, co by je mohlo oživit, bez lesku a naplnění. Přitom by se v jednom dni mohlo stát opravdu mnohé. Zkusme právě tento den prožít s otevřenýma očima a dejme mu nový smysl.

Během dnešního dne budu zvlášť vnímat plynoucí čas a budu vděčný za každou chvíli, kterou mi den nabízí.

23. leden

Chceš realizovat své sny? Probuď se!

Joseph Rudyard Kipling

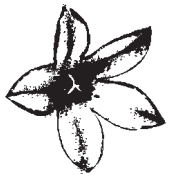

Ty nejdůležitější události lidských dějin se udály za rozbřesku. Ráno šestého dne stvořil Bůh člověka, za rozbřesku vstal Ježíš z mrtvých a konec světa možná přijde za svítání. Ovšem pozor! Řehoř Samsa z Kafkovy Proměny se probudil v podobě neznámého odporného hmyzu – žil totiž nepřipraven, ze dne na den.

Jitro je příhodná doba, protože jsme se zbavili únavy dne, nočních stínů, temných myšlenek a čeká nás nový den, který je naší šancí, již je třeba uchopit za ten správný konec. Pokud si však na počátku nového dne ani nevšimneme, že začíná něco nového, šanci jsme už předem zahodili.

Dnes po ránu poděkuji za nový den.

24. leden

Láska není nic jiného než hnutí srdce, vyvolané zalíbením v dobru, je to směřování srdce k tomuto dobru.

Svatý František Saleský

Všemu možnému se dnes říká láska. Především sexu, ovšem i tam jen pohlavnímu styku, a ne všemu tomu, co by mu mělo předcházet: dvoření, dobývání, hledání vzájemného souladu a porozumění, kompromisu, postupnému dorůstání dvou bytostí v bytost jednu. Klíčem k lásce je komunikace, vysílání signálů a jejich pochopení, feed-back a nové vysílání. Bez toho všeho je sexuální akt vyprázdněným pářením samečka a samičky. Z druhého člověka se stává použitelný objekt, který je zaměnitelný, stal se věcí a postrádá opravdovou důstojnost.

Jestliže dnes budu mluvit o lásce,
budu mít na mysli vztah.

25. leden

Člověk je člověku bohem, pokud zná svou povinnost.

Aurelius Symmachus

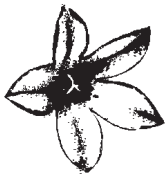

Francouzský filozof Emanuel Lévinas tvrdí, že do slova odpovědnost za druhé a za svět je už vložena sama odpověď na tázání druhých. Pro druhého jsem totiž tím, kdo odpovídá na oslovení, dřív než promluvím. V jazyce dochází ke sblížení lidí, které nastává, ještě než začneme mluvit a myslet. Počátek tohoto sblížení není v nás, nýbrž ve slově Boha, které nejen tvoří nové věci, nýbrž také rozlišuje mezi Bohem a člověkem a mezi jednotlivými lidmi. Jedině tedy při opravdovém rozhovoru, který předpokládá vzájemné naslouchání, si lidé mohou skutečně porozumět.

Dnes budu naslouchat druhým, protože vím, že i za ně mám odpovědnost.

26. leden

Umění zkrášluje člověka a brání mu být špatným.

Klasické římské úsloví

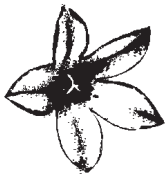

Johan Huizinga charakterizuje člověka jako „homo ludens“ (toho, který si hraje). Hravá přirozenost vede člověka k tomu, aby sám sebe nebral tolik vážně a věnoval se i činnostem, které jsou na první pohled nesmyslné: sportu nebo umění. Několik hráčů se honí za zdánlivě nesmyslným kouskem pryže, který se snaží dostat do soupeřovy branky, a tisíce lidí jim při tom fandí. Básník skládá slůvka ve verše, které na první pohled jenom zahalují přirozený smysl jazyka. Malíř čmárá po plátně barvou a vytváří obrazy, které zdánlivě nemohou skutečnosti přidat nic na kráse. A přece tyto činnosti považujeme za smysluplné, protože jsou nejlepším projevem našeho tvůrčího lidství.

Dnes si udělám čas pro nějakou zábavnou tvůrčí činnost, která mi nepřinese ani peníze, ani nic, co by se dalo nějak prodat.

27. leden

V pravý čas, v pravou chvíli.

Quintus Horatius Flaccus

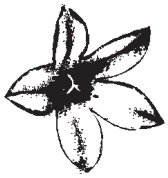

Při probuzení zaháníme temnoty noci a spletence zmatených snů. Skleslá nálada, neovladatelně depresivní rozpoložení mysli, nezvládnuté emoce a přání, jichž se pak během dne nedovedeme zbavit, jsou často důsledkem nočních můr, které nebyly zaplašeny a které se nám vetřely do průběhu dne. Na začátku dne bychom neměli propadnout shonu, který nás čeká, ale měli bychom se zklidnit, nadechnout, umýt se a dát duši prostor ke klidnému startu do nového dne.

Zítra vstanu o něco dřív než dnes, abych se připravil na nadcházející den.

28. leden

Člověk zůstává mladým, pokud je ještě schopen učit se, získávat nové vlastnosti a snášet odlišné názory ostatních.

Marie von Ebner-Eschenbach

Každé nové ráno je nový začátek našeho života. Každý den je do sebe uzavřený celek. Dnešní den je horizontem našeho snažení a úsilí. Je dost dlouhý na to, abychom se setkali s dobrým člověkem, abychom někomu řekli dobré slovo, abychom udělali něco dobrého, abychom se setkali s druhým a s Bohem. Bůh proto stvořil den a noc, abychom nemuseli bloudit celé noci nebo celé dny bez hranic, ale abychom už ráno viděli před sebou cíl, jímž je příští večer. A pak i spánek může být tím nejlepším startem do dalšího dne, protože „marné je časně vstávat, dlouho vysedávat u práce, jíst chléb námahy, neboť svým miláčkům dává ho Bůh ve spánku“ (Žalm 127).

Zítra budu vědomě prožívat ranní čas jako příležitost k něčemu novému.

29. leden

Když lev je mrtev, začne zajíc dorážet.

Publius Syrus

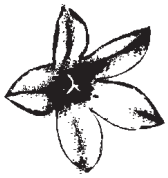

Jeden lev spal ve stínu stromu, když mu přes tlapy přeběhla myš. Lev se s podivem probudil a chystal se myš zhltnout. Myš vypískla: „Co bys měl z takového nebožáčka? Nech mě běžet a získáš přítelkyni na celý život!“ Lev se usmál a pravil: „Dobrá, utíkej, přítelkyně! Až tě budu potřebovat, zavolám tě.“ Za několik dní se lev ocitl v síti pytláků. Čím víc se snažil vyprostit, tím víc se zamotával do sítě. Ze všech sil zařval. Za chvíli přiběhla myš, rozhryzala několik uzlíků na síti a přítele vysvobodila.

Nedávám někdy druhým najevo svou převahu, kterou ve skutečnosti ani nemám?

30. leden

Jakýkoli skutek lásky si zasluhuje věčný život.

Svatý Tomáš Akvinský

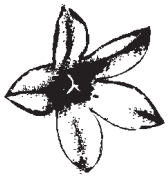

Dva mniši přecházeli při svém putování řeku. Na břehu stála krásná žena. Chtěla se také dostat na protější břeh, neměla ovšem odvahu vstoupit do vody. Jeden z mnichů neváhal, vzal ji na ramena a přenesl ji na druhou stranu. Druhého to vyvedlo z míry, ale neříkal nic. Stále ho pronásledovala otázka: „Jak to jako mnich mohl udělat? Copak neví, že je mnich? Jak se mohl dotknout ženy? Co dotknout, ale nosit ji přes vodu! Nezná snad mnišská pravidla?“ Po celé dny ho trápil hněv, na jehož pozadí byla závist.

Nakonec oba dospěli ke klášteru svého učitele. Žárlivý mnich se nemohl dočkat, až stane před mistrem a bude mu vyprávět, jak jeho druh přebrodil s ženou řeku. Učitel na to řekl: „On ji nechal na druhém břehu, ale ty ji stále ještě nosíš s sebou.“

Nedělám dobré skutky jen ze strachu ze špatného svědomí?

31. leden

Když se namáháte a trápíte, nezapomínejte, že je pro nás v nebi připravena velká odměna.

Don Bosco

Námaha a utrpení nás samy o sobě do nebe nepřivedou. Ovšem „co nic nestojí, za nic nestojí“, to znamená, že nic z toho, co opravdu v životě stojí za to, se nedostává zadarmo. Pevný vztah, trvalé přátelství, respekt, úcta a konec konců ani úspěch nepřicházejí bez námahy, a pokud ano, nevydrží, brzy se opotřebují a zvětrají. „V potu tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátíš do země, z níž jsi byl vzat,“ praví třetí kapitola Bible a tak to bude až do konce časů.

Dnes zkusím udělat něco, za co nebudu čekat žádnou odměnu.

1. únor

V okamžiku smrti budeme zkoušeni z lásky. Jestliže zkoušku složíme, budeme navěky žít v Lásce.

Michel Qouist

Jedna stará pověst vypráví o dvou mniších, kteří se dostali do sporu kvůli nějaké pravdě. Nedokázali se shodnout a každý prosazoval svou. Nakonec se svou pří zašli k opatovi, aby je rozsoudil. Opat si vzal noc na rozmyšlenou a následujícího rána jim odpověděl: „Spravedlnost je pouze v pekle, v nebi vládne milosrdenství a země je pod vládou kříže."

Při sporech s lidmi zůstanu realistou, s vědomím toho, že někdy je lépe se sporu vyhnout, než vytrvale stát na svém.

2. únor

Člověk není člověkem, miluje-li jen sebe.

Fénelon

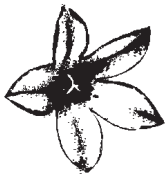

V řecké báji potkal Theseus cestou do Atén mnoho pomocníků i nepřátel. Jedním z nejhorších byl pouliční lupič Prokrustes, který přepadal pocestné. Vyrobil dvě lůžka, jedno dlouhé a druhé krátké. Oběti malého vzrůstu pokládal na dlouhé lůžko a před usnutím jim šeptal do ucha: „Jak vidíš, mé lůžko je ti trochu dlouhé, a tak tě malinko natáhnu." A natahoval je, dokud nezemřeli. Vysokým lidem, kterých se zmocnil, říkal: „Je mi líto, příteli, že je ti mé lůžko příliš krátké!" Načež jim zlámal kosti tak, aby nepřesahovaly lůžko. Theseus ovšem Prokrusta přemohl, položil ho do krátkého lůžka a svým mečem mu učinil to, co obr dělal druhým.

Nevytvářím svými strnulými představami o druhých Prokrustovo lože, které už nikdy neměním?